

10.04.2018

Apulaispormestari

---

6 §

Kunnan asukkaan aloite Keskuspuiston alueella olevista linnoitteista

HEL 2017-008431 T 11 03 01

Päätös

Kaupunkiympäristön apulaispormestari antoi kunnan asukkaan aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Kunnan asukkaan aloite koskee Ruskeasuon ja Pasilan/Ilmalan välisellä Keskuspuiston alueella sijaitsevia 1. maailmansodan alussa rakennettuja noin 1,5 metriä korkeita matalia, maasta ja kivistä rakennettuja rintavarustuksia. Ne ovat aloitteen mukaan vaarassa kadota lisääntyvän virkistyskäytön takia. Mm. maastopyöräily, kävely, oleskelu ja koirien ulkoilutus kallioilla ja valleilla ovat maastoa kuluttavia tekijöitä. Aloitteessa toivotaan, että Helsingin kaupunki yhteistyössä kaupungin museon, museoviraston, aktiivisten asukas yhdistysten, kotimaisten ja mahdollisesti venäläisten asiantuntijoiden kanssa tutkisi ja kunnostaisi alkuperäiseen malliin tai mahdollisimman lähelle oletettua alkuperäistä mallia yhden jäljellä olevista linnoitteista tai sen osan ja merkitsisi info-aulalla tietoja tästä puolustuslinjasta. Aloitetta tukevat Pasila-seura ry, Ruskeasuo-Seura ry ja Pro Haaga ry.

Vanhan Ruskeasuon ja Länsi-Pasilan alueella Keskuspuistossa sijaitsee kuusi ensimmäisen maailmansodan aikaista puolustusasemaa. Sodan alkuvaiheessa, vuonna 1914 nopeasti rakennetut maalla peitetyt kivivallit sijaitsevat kallioisten mäkien yläosissa torjuntasuuntien mukaisesti länsi-, luoteis- ja pohjoisrinteillä 15 - 50 metrin pituudelta. Vallit ko- hoavat rintapuolelta katsottaessa yleensä mäen reunaa myötäileväksi, ruohottuneiksi tai muuta aluskasvillisuutta kasvaviksi rinteiksi. Valleissa on sisäpuolella poikittaisia lyhyitä valleja, traversseja, jotka suojasivat sivusuunnassa kiväärimiehiä sirpaleita. Samoin niissä on joitakin kivillä tuettuja tuliasemasyvennyksiä. Muissa vuoden 1914 kohteissa on tavattu sisäpuolella vaihtelevan korkuista ladottua kiviseinää tai kivistä ladottuja ampumatasoja, jotka ovat voineet jäädä täällä valleista valuneiden maiden alle. Kiviä näkyy Ruskeasuon tukikohdissa tällä hetkellä vain vähän. Tämän tyyppisten maanpäällisten vallirakennelmien rakentamisesta luovuttiin vuoden 1914 lopussa. Sodan alussa saatujen kokemusten perustella linnoitteet pyrittiin rakentamaan maan alle, jossa ne olivat paremmassa turvassa tykkituloelta. Useimpien puolustusasemien vieritse ja yhden läpi kulkee vanha yhdystie, joka on nykyisin ulkoiluväylä.

10.04.2018

Apulaispormestari

Ensimmäisen maailmansodan aikainen linnoitusketju on arvokas muinaismuistokokonaisuus Helsingissä. Sen jäänteet muodostavat kanta-kaupunkia kehänä kiertäville viher- ja virkistysalueille merkittävää historiallista sisältöä. Aloitetta koskevat Ruskeasuon ja Pasilan linnoitteet eivät ole valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen, RKY-kohteiden luettelossa. Helsingin kaupungin karttapalvelusta löytyvät inventointitiedot Keskuspuiston alueelta Ruskeasuolla ja Pasilassa säilyneistä varustuksista 1914:21-23 ja 1914:23a-23c, jotka muodostavat yhdessä kokonaisuuden. Samaan kokonaisuuteen kuuluva 1914:20 sijaitsee Keskuspuiston ulkopuolella Tenholantien ja Ruskeasuon linja-autovarikon välisellä alueella.

Linnoitteiden hoitaminen ja kunnossapitäminen on tärkeä tehtävä, joka määrärahojen niukkuuden vuoksi on jäänyt muiden töiden varjoon. Kaupunki on aiemmin tehnyt kunnostus- ja raivaustoimenpiteitä joillekin puistoihin sijoittuville linnoituslaitteille muun puiston rakennus- ja kunnostustöiden yhteydessä. Suunnittelussa on huomioitu turvallisuus oleskelu- ja leikkipaikkojen sekä kulkureittien läheisyydessä. Selkeä käytäntö on kuitenkin ollut, että Helsingin kaupunki ei kunnosta linnoituslaitteita niiden alkuperäiseen asuun. Kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkitila -palvelukokonaisuuden investointi- tai toteuttamishjelmissä ei myöskään ole mukana linnoituslaitteiden kunnostamista seuraavina vuosina.

Keskuspuiston luonnonhoidon yleissuunnitelma 2017 - 2026:n yhteydessä alueen historiallisia kohteita on tarkasteltu yleisellä tasolla. Tärkeimmät luonnonhoidon ja muut toteutussuunnitelmat Keskuspuiston eri osiin tehdään kuluva vuodesta alkaen. Niiden yhteydessä arvioidaan linnoitteiden rakenteita haittaavan puuston karsimistarvetta ja linnoitteiden turvallisuutta alueen ulkoilu- ja virkistyskäytön kannalta. Suunnitelmiin ei sisälly varsinaisia linnoitteiden peruskorjaus- tai ennallistamistöitä. Kaikki linnoituslaitteisiin liittyvät työt tehdään kaupunginmuseon tai museoviraston antamien ohjeiden mukaan. Periaatteena on, että kunnostettua linnoitetta ei saa enää kunnostuksen jälkeen päästää rapistumaan.

Aloitteen toteuttaminen vaatisi kyseisten kohteiden inventointia, jolloin maan pinnalla erottuvat osat dokumentoitaisiin mittaamalla. Vuonna 2015 tutkittiin Ruskeasuolla Mannerheimintien länsipuolella ja vuonna 2016 Käpylässä vastaavanlaisia valjeja. Yhdessä vallissa oli kivistä kasvatu rintamuuri, jota tuki leveä maavalli. Suurimmassa osassa oli vain kivihiikkavalli ilman selviä kivirakenteita. Jos kaivauksessa löytyisi kivinen rintavarustus se voitaisiin jättää esille, mutta muilla tavoin ei voida rekonstruoida vallia - ainakaan koko puolustusaseman alueella. Aloitteessa toivotaan valjeja kunnostettavan kirjalähteessä näkyvän kuvan mukaan. Kyseessä on kuitenkin vuodesta 1915 lähtien maanpinnan

10.04.2018

Apulaispormestari

---

alapuolelle rakennetun betonoidun tai harkkokivisen taisteluhaudan kuva, jollaisia nyt käsiteltävät vallit eivät ole olleet. 1. maailmasodan linnoitteiden eri rakenteista on aikakauden venäläisissä ja suomalaisissa pioneerioppaissa runsaasti kuvia. Mitään ratkaisevaa uutta tietoa uusilla arkistotutkimuksilla ei ole saavutettavissa.

Kaivausta tärkeämpää olisi vesakkojen poistaminen vallien päältä ja lähiympäristöstä sekä muutamissa kohteissa vallien luona olevien roskien poissiivoaminen. Kaupungin tekemän alkuraivauksen jälkeen niiden jatkuva hoito olisi tärkeää. Tähän voisivat osallistua mm. paikalliset asukasyhdistykset tai koulut adoptoimalla tukikohtia hoidettavakseen kaupunginmuseon Adoptoi monumentti -projektin kautta. Kaupunginmuseon laatimien hoito-ohjeiden mukaan tehtävä kasvillisuuden poisto ja siistiminen parantaisivat kohteiden säilyvyyttä, näkyvyyttä ja saavutettavuutta, jolloin niistä pääsisivät nauttimaan muutkin.

Myös kaupungin puistokummitoiminta mahdollistaa talkootyönä tehtävää siivous- ja hoitotyötä julkisilla alueilla. Toimintaa koordinoi kaupunkiympäristön toimialalla yleisten alueiden ylläpito. Starassa on alueellisia puistokummiohjaajia, jotka ovat kummien käytettävissä töiden suunnittelussa ja käytännön työasioissa. Myös linnoitteita olisi mahdollista hoitaa kummityönä.

Keskuspuiston linnoituslaitteet ovat arvokas osa Helsingin ja Suomen historiaa. Kaupunki suhtautuu myönteisesti Keskuspuistossa sijaitsevien linnoituslaitteiden kunnostamiseen ja opasteiden sijoittamiseen niiden yhteyteen. Kaupungin strategisia painopisteitä ovat kaupunkilaisien kanssa yhdessä tekeminen ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen. Arkeologisten kohteiden pitkäjänteinen hoito tai vain yhden päivän siivoustalkoot, ovat molempia osapuolia rikastuttavaa yhdessä tekemistä, jolla on myös paikallista identiteettiä vahvistava vaikutus. Kaupunkiympäristön toimialan yleisten alueiden ylläpidon ja Staran kanssa tulisi organisoida, kaupunginmuseon hoito-ohjeita hyödyntäen, linnoituslaitteiden siivous- ja hoitotalkoot.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kunnan asukkaan aloite 24.7.2017, Ruskeasuon ja Pasilan-Ilman väliset Keskuspuiston alueella olevat linnoitteet
- 2 Täydennys, 5.8.2017

10.04.2018

Apulaispormestari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Liitteet

- 1 Kunnan asukkaan aloite 24.7.2017, Ruskeasuon ja Pasilan-Ilman väli-
set Keskuspuiston alueella olevat linnoitteet
- 2 Täydennys, 5.8.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

10.04.2018

Apulaispormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 6 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

10.04.2018

Apulaispormestari

Anni Sinnemäki
apulaispormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 13.04.2018.